

**ЖИТОМИРСЬКИЙ
АГРОТЕХНІЧНИЙ
ФАХОВИЙ
КОЛЕДЖ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ ТА ОСНОВИ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Галузь знань	20 «Аграрні науки та продовольство»	
Спеціальність	201 «Агрономія»	
Освітньо-професійний ступінь	Молодший бакалавр	
Викладач	Ємець Богдан Володимирович	
	Посада	Викладач
	Науковий ступінь	Кандидат технічних наук
	Вчене звання	-
	Контактний тел.:	(0412) 26-24-06
	Е-mail	<u>info@zhatk.zt.ua</u>
	Робоче місце	Ауд. № 31
Статус дисципліни	Дисципліна вільного вибору професійної підготовки (ДВВ. 05)	
Час та місце проведення	Відповідно до розкладу	
Кількість кредитів	3 кредити (90 год)	
Форма контролю	Залік	
Сторінка дисципліни в Інтернеті	<u>Житомирський агротехнічний фаховий коледж - Освітній портал (zhatk.zt.ua)</u>	

Пререквізити навчальної дисципліни: знання вищої математики, вступу до спеціальності, філософії, історії України.

Постреквізити: викладання дисциплін – механізація, електрифікація та автоматизація сільськогосподарського виробництва; технологія закритого ґрунту; правознавство; технологія переробки і зберігання сільськогосподарської продукції; екологія навколишнього природного середовища.

Характеристика дисципліни

Призначення навчальної дисципліни: «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» є нормативною дисципліною професійної підготовки та направлена на вивчення правових та організаційних питань охорони праці, питань гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними стандартами освіти, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Безпека життєдіяльності та основи охорони праці» є надання студентам знань з курсу необхідних для наступного вивчення спеціальних дисциплін та подальшої діяльності

молодшого бакалавра на підприємстві аграрного комплексу чи в інших установах та підприємствах, пов'язаних з сільським господарством.

Задачі курсу – відповідно до Освітньо-професійної програми здобувачі освітньо-професійного ступеня вищої освіти «Молодший бакалавр» зі спеціальності 201 «Агрономія» повинні

знати: правові та організаційні питання охорони праці, питання гігієни праці, виробничої санітарії, техніки безпеки та пожежної безпеки, визначеного відповідними стандартами освіти, а також питання активної позиції щодо практичної реалізації принципу пріоритетності охорони життя та здоров'я працівників по відношенню до результатів виробничої діяльності на сільськогосподарському підприємстві; проведення необхідних інструктажів з охорони праці, їх реєстрування;

вміти: досліджувати параметри мікроклімату, визначати забрудненість повітря шкідливими речовинами; аналізувати зміст законодавчих актів про охорону праці та практичне втілення їх нормативних вимог у с.-г. виробництво; виконувати аналіз, прогнозування та профілактику виробничого травматизму на с.-г. підприємствах; складання інструкції з питань охорони праці та пожежної безпеки; визначати розміри виплат при нещасному випадку на виробництві; виконувати розрахунок вентиляції виробничого приміщення та розрахунок штучного освітлення виробничого приміщення; визначати параметри захисного заземлення.

Навчальна дисципліна направлена на досягнення компетентностей Освітньо-професійної програми:

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати його цінність та необхідність сталого розвитку, верховенства права, права і свобод людини і громадянина України.

ЗК 02. Здатність застосовувати, зберігати моральні, культурні, наукові цінності на основі розуміння історії, розвитку суспільства, техніки, технологій у практичній діяльності.

ЗК 03. Знання і розуміння предметної області, здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 08. Здатність приймати обґрунтовані рішення та застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 10. Навички здійснення безпечної діяльності.

ЗК 12. Здатність до збереження навколишнього середовища та природних ресурсів.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 01. Здатність використовувати нормативно-правову базу законодавства України у професійній діяльності.

ФК 02. Здатність володіти навичками управління комплексними діями та проектами, нести відповідальність за прийняття рішень у конкретних виробничих умовах.

Навчальна дисципліна направлена на забезпечення програмних результатів навчання:

ПРН 02. Розуміти причинно-наслідкові зв'язки розвитку сільськогосподарської галузі, потреби суспільства, уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності з впровадженням сучасних науково-технічних і культурних досягнень світової цивілізації.

ПРН 06. Здатність використовувати економічні, аналітичні та статистичні методи опрацювання даних у сільськогосподарському виробництві.

ПРН 09. Здатність кваліфіковано проектувати й організувати технології вирощування насінневого та посадкового матеріалу сільськогосподарських культур відповідно до встановлених вимог.

ПРН 11. Здатність координувати, інтегрувати й удосконалювати організацію виробничих процесів у сільськогосподарському виробництві.

ПРН 13. Здатність організувати результативні і безпечні умови роботи.

ПРН 14. Вдосконалювати знання і навички за допомогою довідкової та нормативної літератури, відповідної документації для вирішення виробничих завдань, пов'язаних з професійною діяльністю.

ПРН 16. Вміти приймати самостійні рішення з урахуванням: економічної ефективності, екологічної надійності, нормативних вимог, стандартів, законодавства та інших.

ПРН 19. У своїй професійній діяльності керуватися нормативно-правовими документами, інструкціями, рекомендаціями, законодавчими актами України, міжнародними нормативно-правовими документами.

ПРН 20. Розробляти, планувати та впроваджувати у виробництво еколого-обґрунтовані технології та аналізувати результати їх впровадження.

ПРН 24. Перед початком основних технологічних процесів проводити інструктажі з експлуатації обладнання, внесення мінеральних добрив та засобів захисту, безпеки життєдіяльності.

План вивчення навчальної дисципліни

№ тижня	Назва теми	Форма вивчення та кількість годин	Завдання до самостійної роботи студента (СРС)
1	Вступ до курсу. Навчальна дисципліна «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності», її зміст, предмет, методи навчання	Лекція (2 год), СРС (2 год)	Історичний та науковий розвиток дисципліни «Основи охорони праці та безпека життєдіяльності»
2	Основні законодавчі акти про охорону праці та безпеку життєдіяльності (Конституція України, Закони України «Про охорону праці», «Про охорону здоров'я», «Про пожежну безпеку», «Про забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення», їх правове поле щодо охорони праці	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (4 год)	Кодекс законів про працю, Кримінальний та Цивільний кодекси, їх правове поле щодо охорони праці
3	Організація робіт з охорони праці на сільськогосподарському підприємстві. Обов'язки роботодавця щодо охорони праці. Організація служби охорони праці, її	Лекція (2 год), СРС (4 год)	Аналіз травматизму на с.-г. підприємствах України та його автомобільному транспорті

	основні завдання, функціональні обов'язки та права		
4	Навчання з питань охорони праці. Інструктажі з охорони праці, їх види, проведення та реєстрація. Обов'язки і відповідальність роботодавця щодо дотримання вимог нормативів про навчання працівників з охорони праці	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (4 год)	Чинні міжгалузеві та галузеві нормативні акти про навчання з охорони праці, їх основні положення щодо реалізації системи безперервної освіти у галузі охорони праці
5	Розслідування та облік нещасних випадків, захворювань та аварій на виробництві. Порядок і терміни розслідування нещасних випадків, склад комісії, акт про розслідування нещасного випадку. Порядок спеціального розслідування нещасних випадків, комісія з розслідування та її функції. Матеріали спеціального розслідування та висновки комісії	Практичне заняття (2 год), СРС (4 год)	Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності на виробництві
6	Державний контроль за охороною праці в країні. Розрахунок матеріальних затрат, пов'язаних з травмами та профзахворюваннями	СРС (2 год)	Соціальне страхування. Порядок визначення розмірів виплат при нещасному випадку на виробництві
7	Виробнича санітарія. Шкідливі виробничі фактори. Вплив на організм людини. Виробничий пил. Класифікація, вплив на організм працюючих. Нормування, захист працюючих від впливу пилу	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (4 год)	Мікроклімат робочої зони
8	Освітлення виробничих приміщень. Основні світлотехнічні величини. Природне та штучне освітлення	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (2 год)	Вимоги нормативних документів до систем виробничого освітлення
9	Шкідливі виробничі речовини. Виробничі отрути. Класифікація, вплив на організм людини. Захист від шкідливого впливу виробничих отрут	Лекція (2 год), СРС (4 год)	Безпека процесів праці
10	Виробничий шум та вібрація. Параметри, вплив на	СРС (4 год)	Нормування, заходи і засоби захисту

	працюючих. Вимірювання та оцінка рівня вібрації та шуму		працюючих
11	Загальні вимоги безпеки до технологічних процесів і устаткування	Практичне заняття (2 год), СРС (4 год)	Санітарно-гігієнічні вимоги до підприємств
12	Забезпечення безпеки праці при експлуатації посудин, що працюють під тиском. Аварії, вибухи посудин і апаратів, що працюють під тиском. Причини виникнення вибухів	Практичне заняття (2 год), СРС (2 год)	Технічний огляд і випробування посудин і апаратів, що працюють під тиском
13	Електробезпека. Особливості дії електричного струму на організм людини. Види електричних травм	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (2 год)	Фактори, що впливають на ступінь ураження людини електричним струмом
14	Методи захисту в електроустановках. Схеми електричних мереж. Схеми включення людини в електричний ланцюг	Практичне заняття (2 год), СРС (2 год)	Надання долікарської допомоги при ураженні людини електричним струмом
15	Основи пожежної безпеки. Вибухонебезпечні й пожежнобезпечні зони. Організація пожежної охорони. Протипожежні заходи. Засоби пожежогасіння. Протипожежне водопостачання	Лекція (2 год), практичне заняття (2 год), СРС (2 год)	Наукові проблеми в галузі пожежної безпеки
16	Теоретичні основи безпеки життєдіяльності. Вплив факторів навколишнього середовища на безпеку життєдіяльності	Лекція (2 год), СРС (4 год)	Безпека харчових продуктів як фактор безпеки життєдіяльності

Література:

Основна

1. Серіков Я. О. Основи охорони праці : Навчальний посібник. Харків, ХНАМГ, 2007. 227 с.
2. Жидецький В. Ц., Джигирей В. С., Мельников О. В. Основи охорони праці : Підручник. Львів : Афіша, 2000. 350 с.
3. Босов Є. П., Жесан Р. В., Каліч В. М. Охорона праці при проектуванні систем автоматизації виробництва : Навчальний посібник. Кіровоград : КНТУ, 2007. 112 с.
4. Кирич Н. Б. Безпека життя і охорона праці : Посібник. К. : Охорона праці, 2000. 568 с.

Додаткова

5. Керб Л. П. Основи охорони праці : Навч. посібник. К. : КНЕУ, 2003. 215 с.

6. Ткачук К. Н., Халімовський М. О., Зацарний В. В. та ін. Основи охорони праці : Підручник. К. : Основа, 2006. 444 с.
7. Протоєрейський О. С, Запорожець О. І. Охорона праці в галузі : Навч. посіб. К. : Книжкове вид-во НАУ, 2005. 268 с.
8. Русаловський А. В. Правові та організаційні питання охорони праці : Навч. посіб. К. : Університет «Україна», 2009. 295 с.
9. Третьяков О. В., Зацарний В. В., Безсонний В. Л. Охорона праці : Навчальний посібник. К. : Знання, 2010. 167 с.
10. Гогіташвілі Г. Г., Карчевські Є. Т., Лапін В. М. Управління охороною праці та ризиком за міжнародними стандартами : Навч. посіб. К. : Знання, 2007. 367 с.
11. Довідник з охорони праці в сільському виробництві. К. : Урожай, 1990. 346 с.
12. Гряник Г. М. та ін. Охорона праці. К. : Урожай, 1994. 272 с.
13. Лехман С. Д., Рублев В. І. Запобігання аварійності і травматизму в сільському господарстві. К. : Урожай, 1993. 340 с.
14. Луценко В. Л. та ін. Виробнича санітарія. К., 1996. 326 с.
15. Безпека життєдіяльності : Навч. посіб.; За ред. проф. В. В. Березуцького. Харків : Факт, 2005. 384 с.
16. Безпека життєдіяльності : Навч. посіб.; За ред. В. Г. Цапка. К. : Знання, 2006. 397 с.
17. Скобло Ю. С., Соколовська Т. Б., Мазоренко Д. І. та ін. Безпека життєдіяльності : Навч. посібник. К. : Кондор, 2006. 422 с.
18. Джигивей В. С., Жидецький В. Ц. Безпека життєдіяльності. Львів : Афіша, 2000. 256с.
19. Пістун І. П., Кіт Ю. В., Березуцький А. П. Практикум з безпеки життєдіяльності : Навч. посібник. Суми : Університетська книга, 2000. 232 с.
20. Ємець Б. В., Гринь Т. О., Ковальчук А. О., Поліщук О. С. Освітленість робочого місця водіїв автомобілів в складних кліматичних умовах зони Полісся України. Вісник ЖНАЕУ. 2011. №2. С. 201–207.
21. Ємець Б. В. Обґрунтування використання критерію Кемпіона–Барнса для зменшення похибки вимірювання освітленості об'єкту. Збірник доповідей III-ї наук.-техн. конференції науково-педагогічних працівників ЖНАЕУ (Україна, м. Житомир, 13 березня 2014 р). Житомир : Вид-во ЖНАЕУ, 2014. С. 31–37.

Контроль знань. Планується проведення поточного контролю під час аудиторних занять, контроль якості виконання самостійної роботи студентами (СРС); рубіжного контролю у формі захисту практичних робіт (ПР); підсумкова атестація у формі письмового заліку.

Поточний контроль - 20%

Контроль СРС - 20%

Захист ПР - 30%

Підсумковий контроль – 30 %

Поточний і рубіжні контролю не менше 60%. Підсумковий контроль не менше- 30%.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Політика курсу

Курс передбачає індивідуальну та групову роботу. Обов'язкове відвідування занять, активну участь в обговоренні питань, попередню підготовку до лекцій і практичних занять. Систематичне виконання самостійної роботи. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач вищої освіти відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час консультації викладачу. Під час роботи над індивідуальними завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності.